SAYI : 25 MAYIS 1937

ALTIN YAPRAK

BAFRA HALKEVİNİN AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Kitapsaray ve Yayın şubesi
Tarafından çıkarılır.

ALTIN YAPRAK

SAYI : 25 Bafra Halkevinin Aylık Kültür Dergisi 31 — 5 — 937

MÜMTAZ SINIF !

Herhangi bir gayenin tahakkukunu temin etmek maksadile birden fazla insanın bir araya gelmesinden husule gelen teşekküle cemiyet adını vermekle hiç şüphesiz evvelce yapılmış bir tarifi ya doğrudan doğruya tekrarlamış ve yahut bazı değişikliklerle başka bir şekilde ifade etmiş olacağız .

Büyük Kurtarıcımız
ATATÜRK

Cemiyet , ister teşkilâtlı , ister teşkilâtsız olsun teşekkülü çağından bu günlere gelinciyedek muhtelif tekâmül safhaları geçirmiştir . Bu tekâmül safhaları sayılamıyacak kadar çok ve bol olmakla beraber biz teferruattan sarfınazar ederek August Compt'un ilimlerde olduğu gibi cemiyetin tekâmülü meselesinde de kabul ettiği ve dünya ilim erbabına kabul ettirdiği üç büyük safhayı anmakla iktifa edeceğiz : Teolojik telâkkilere dayanan cemiyet , Metafizik telâkkilere dayanan cemiyet , birde Pozitiv telâkkilere dayanan cemiyet ... Atalarımız birinci ve ikinci merhaleleri yaşamışlar , bu gün dünya üzerinde aynı basamaklarda duran cemiyetler de var . Fakat biz , Atatürk devrinin Atatürk'e taban nesli üçüncü merhaleye yükselmek şerefile dolup taşıyoruz.

Üzerinde bulunduğumuz üçünçü merhalede ne sınıf var , ne ağalık kölelik var , ne de ilâhi ve metafizik esaslara dayanan bir hak ve hâkimiyet ....

Bu merhalede yalnız vatan var , vatandaş var , çalışmak var .. Vatan hepimizin, vatandaş hepimiz, çalışmak topumuzun öz ve açık hakkı . Sınıfsız , imtiyazsız ve kaynaşmış bir millet olduğumuzu boş yere iddia etmiyoruz . İddiamız canlı ve bariz hakikatlara dayanıyor . Bu hakikatlar önünde yanlış düşünenlerin veyahut dalâlete sapanların mevcudiyeti asla düşünülemez . Mümtaz sınıf , mümtaz sınıfa mensup tabirleri artık eski manasında dilimizde yer bulamamaktadır. O tabirler , ifade etmekte oldukları şeniyetlerle beraber ortadan kalktı . Bu gün mümtaz sınıf deyince , kanu-

Akşam Garibliği

Ayşe Çörüş

Bu akşam süzülerek gönlüme indi gece,
Kanatsız bir kuş gibi içime sindi gece..
Görmeliydin bu akşam nasıl sevindi gece;
Nasıl sevindi gece görmeliydin bu akşam...

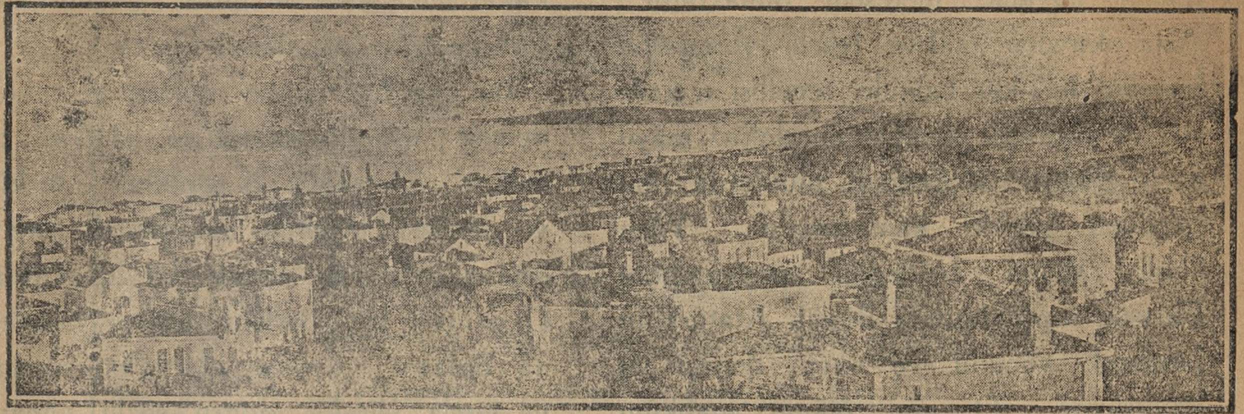
* *
*

Simsiyah bir karanlık boğuyor aydınlığı,
Bir hırs ile yanından kovuyor aydınlığı..
Bu aydınlık içinde ben de bir damla olsam;
Ben de kaybolup gitsem bu aydınlık geçince...

---

nun verdiği haklardan aynı şekilde istifade etmeleri lâzımgelen vatandaşlardan istidad ve kabiliyetleri yüzünden manevî sahada daha çok istifade etmiş ve bu suretle münevver zümre içinde sivrilmiş olanları anlıyoruz . Bu suretle ortaya çıkan mümtaz sınıf kanun nazarında , umumî kaideler indinde arkasında bıraktığı kısım ile birdir ve bunun içindir ki başka manada mümtaziyet anlamıyoruz .

Altınyaprak

Ulu kurtarıcımız ATATÜRK'ün Yurdu kurtarmak için ilk ayak bastığı güzel Samsun'umuzdan bir manzara

19 MAYIS

İ. Oğuz Çörüş

19 Mayıs , ölmek üzere bulunan bir millete yaşama umutlarının verildiği , karanlıklar içinde yüzen ve bocalıyan bir millete sonsuz aydınlıkların sunulduğu bir kutlu gündür .

1919 Yılındayız .. Büyük Harp iki muhasım taraftan birinin yenilmesile sona ermiş ; yenilenler içinda bir zamanlar dehşet ve azametile bütün dünyayı titreten ve dize getiren Osmanlı İmparatorluğu da var . Yenenler yenilenleri istedikleri gibi sevk ve idare etmek sevdasında ! Bunun için onlara keyiflerinin ve ihtiraslarının dilediği yollarda diledikleri şekil ve mahiyette muahedeler imza ettiriyorlar .

Osmanlı Devletinin başında bir kukladan farkı olmıyan , tefekkür ve muhakeme kabiliyetinden mahrum , millet ve memleketin şerefini satmıya hazır zavallı bir padişah ve bunun emrinde âciz ve korkak bir hükûmet vardır . Kendilerini kahraman (!) sayan galipler muahedelerin tatbiki işine de kanaat etmiyorlar . İşlerine gelen her türlü alçaklığı işlemekten ve menfaatlarına uyan her yeri işgalden asla utanmıyor ve çekinmiyorlar . Ordusu dağıtılmış , tersaneleri zaptedilmiş , silâh ve cephanesi elinden alınmış bir milletin , Türk Milletinin , sınırları gün geçtikçe daralıyor , daralan bu sınırlar içinde boğulmak tehlikesile başbaşa yaşıyan millet kurtuluş ve nefes alma çarelerini bütün mevcudiyetile aramaktadır . Ezeldenberi şeref ve haysiyetini , istiklâl ve istikbalini bütün varlıkların ve bütün mefhumların üstünde tutan her şeye kadir ünlü Türk milleti kurtuluş savaşında kendisine yol gösterecek bir kahra-

manın hayalile meteselli olmaktadır. Aziz okuyucu, millete teselli veren bu hayalin hakikat halinde tecellisi o karışık ve çapraşık senenin on dokuz mayısında Samsun iskelesinde ufuklarda onu gözliyen gözleri kamaştırıyor... Yüce Türk Milleti beklediği peygambere Samsun topraklarında Büyük Atatürk'ün mubarek vücudü ve engin dehası ile kavuşuyor. O gün, ölüme mahkûm edilmiş bulunan bir milletin, Türk Milletinin, yeniden hayata geliş günü oluyor. Atatürk içinde çıktığı bu milletin " Vicdanında ve istikbalinde sezdiği büyük tekâmül istidadına güvenerek „ Samsun topraklarına ayak bastığı tarihten itibaren bu millerin bir ferdi olarak milletin başında ve milletle başbaşa zafere kadar çalıştı. Hayır aziz okuyucum, zafere ve zaferlerin istihsaline kadar çalışmakla iktifa etmedi, Türk milletini ebedileştirmek için ebediyen çalışmıya ve çalıştırmıya ahdetti.

Madalyonun öbür yüzüne geçiyoruz: 19 Mayıs, içinde yaşamakta olduğumuz şu dakikalardan itibaren Türk tarihinde gençlik ve spor bayramı adını taşıyacaktır. Bu Devleti kuran onu Türk gençliğine inamladı. 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun iskelesine tunçtan bir heykel tavrile çıkan genç ve yılların geçmesile gençleşen çetin iradeli Atatürk yarattığı ve gençliğe inamladığı eserin müstakbel koruyucularının bir heykel kadar mütenasib ve güzel, granit kadar sert ve çetin olmalarını istiyor.

Bu gün hiç şüphe yoktur ki gençlik demek, milletin istiklâl ve istikbali demektir, O gençlik ki topluluk, teşkilât ve otoriteyi birbirine mezcetmek suretile ortaya gelmiş bir varlık, bir hakikattır. O gençlik ki gövdenin kafayı yaşattığına, kafanın gövdeyi işlettiğine inanmış ve temiz yürekli, doğru sözlü olmanın bir insan için zaruret olduğuna iman etmiştir. O gençlik ki çirkinin, kirlinin ve kötünün amansız düşmanı; sıhhat sevgisinin, yurd sevgisinin, iş sevgisinin ve nihayet tabiat sevgisinin mücessem timsalidir.

Bu vasıfları taşıyan bir gençliğin fikir halinden reel bir hale çıkabilmesi için bir çok amillerin vücudüne ihtiyaç vardır. İşte, mevcudiyetlerini zarurî gördüğümüz bu amillerden bir tanesi ve belki yegânesi spordur. Büyük Harpten sonra galip olsun, mağlup olsuu bütün milletler bu alanda hayrete şayan denecek şekilde harekete geçtiler. Sporun her şubesine mekteplerinde, kışlalarında resmî ve hususî her türlü müesseselerinde geniş mikyasta yer vermiş bulunan Almanlar yakın bir zamanda boks'u da askerî terbiyenin biricik amili olarak mektep programlarına idhal ettiler. Bizim mekteplerimizde, bizim kışlalarımızda da spora hasredilmiş zamanlar ve mekânlar vardır. Fakat biz spor nizamnamelerindeki sporcu ile, spor alanındaki sporcunun ayrı ayrı vasıflarda nnsurlar olması değil, temamen biribirinin benzeri elemanlar istiyoruz. Spor ve izcilik faaliyetlerini senenin belli başlı günlerine munhasır kılmaktan ziyade üç yüz altmış beş gününe mütevazin bir şekilde paylaştırmak gerektir.

Gençliğin ilerlemekte olan inkılâba ayak uydurması ve bunu yapabilecek bir durumda yetişmesi işte en esaslı meselemiz.. Emaneti iyi korumak ve ileri gitmesini temin etmek, istiklâl ve istikbali emin görebilmek için spora; fakat şuurlu spora çok önem vermemiz icap ediyor. Yoksa aziz okuyucu, gün geçtikçe daha çok cılızlaşır ve kendimizi korumaktan âciz bir duruma düşeriz. Gençlik, Büyük Ata'nın sana armağan ettiği büyük bayram kutlu olsun.

Gönül

V. CEM AŞKUN

Ne kara bir bahtin elinde meğer,
İnlemiş, ağlamış, yanmışım gönül!
Yılların yükünü çekmişte günler,
Aldanmış hayata. kanmışım gönül!..

§

Bir zaman yoksuldum, kimsesiz gezdim,
İl güldü, ben bana ağladım gönül!
Artık bu hayatı güdmekten bezdim,
Bahtımı elimle bağladım gönül!..

§

Göz yaşı dökmeğe, yanmağa değmez,
Kaderin yazdığı bozulmaz gönül!
Giden gün dönermi, bir daha gelmez,
Baharı atlattık, önü yaz gönül!..

BAFRA TARİHİ

ARAŞTIRMALARI

Halkevi D. T. E. incelemelerinden

17

Müdafaai milliye teşkilâtına dahil olan oymakların vazaifine âit talimat

1 — Müdafaai milliyeyi teşkil edecek efradın sureti ahz ve tesbiti hakkındaki talimat evvelce verilmiştir.

2 — Oymak kır ağalarının maiyetinde köy kır ağaları vardır. Oymak ağalarının maiyetinde de köy ağaları vardır.

Oymak kır ağalarının maiyetindekiler muharip, Oymak ağalarının maiyyetindekiler muhafızdırlar. Bu ağalar doğrudan doğruya mıntaka kumandanının emri altında olup andan emir ve talimat alırlar.

3 — Oymak kır ağlarına mıntaka kumandanı tarafından her hangi bir zaman her hangi bir mahalde toplanma emrolunursa efrad seferber halinde orada içtima edecektir. İçtima edemeyecek derecede hastalık gibi mazereti katiyei meşruası olanların, heyeti ihtiyariyenin şahadetnamesini köy kır ağasının tahti tasdikinde oymak kır ağası tarafından mıntaka kumandanlığına verilecektir. Bu hususta sahtekârlık edenler hakkında ceza alınır.

4 — Oymak kır ağalarının iki ehemmiyetli vazifeleri vardır. Biri asayişi mahalliyenin temin ve muhafazası, diğeri muharebe etmek vazifei vataniyesidir.

5 — Memlekette asayiş olmadıkca halkın mali, canı, ırz ve namusu tahti emniyette bulunmadıkca vatan için fedakârlık edilemez. Bunun için kır ağaları muharebe mevkilerine gidinceye kadar mıntakalarının emniyet ve asayişini elinde bulunduracak ve maiyetiyle kavgaya giderken bu vazife temamiyle oymak ve köy ağaları tarafından ifa edilecektir.

6 — Her oymak kır ağası kendi mıntakası dahilinde her türlü vukuattan haberdar olacak sirkat, gasp vuku buluncaki bunun ne suretle ve kimin tarafından yapılmış olduğunu mutlaka bilmiş ve öğrenmiş olacağından şiddetle takip edecek encamkâr gasibi derdest, ve mali sahibine iâde edecektir. Gasbedilen emvalin mutlak bemutlak istirdat ve sahibine iâdesi kati ve zaruri olduğundan gayretsizlik dolayısiyle istirdat edilemeyen emval oymak halkından tazmin ettirilecektir. Katil vukubulduğu takdirde oymak kır ağası katili her nereye giderse gitsin maiyyetiyle şiddetle takip edecek ve behemehal katili elde edecektir. Bu hususta maiyeti ağalar ve efrad tarafından gayretsizliği ve itaatsizliği görülenleri derhal mıntaka kumandanlığına gönderilecektir.

7 — Sirkat, katil ve sair ef'âli gayri maraziyenin vukuunda oymak kır ağalarının şedit takibatında diğer oymak kır ağaları sureti katiyede yardım etmeğe mecburdurlar. Bu hususta muavenetsizliği veyahut maazallah himaye ve tesahübü tahakkuk edenler hakkında (sırkat ve gasipte temerrütleri sabit olanlar hakkında yapılacak muâmele bunlar hakkında tatbik edilecektir.)

8 — Sirkat, gasp fiillerinde ısrar ve temerrüt edenler, sorgu sual olmaksızın diyarı baîdeye sürülecektir.

9 — Hükûmete dehalet edüpte teşkilâta giren ashabı vukuât din ve namus dairesinde çiftiyle, çubuğuyle uğraşacak ve kendisine verilecek vazifei vataniyeyi kanun ve namus dairesinde ifa edecektir. Aksi harekette bulunduğu takdirde eski yaptıklarile birlikte iki misli ceza cekecektir.

10 — Dahalet etmeyüpte vadîi şekavette bulunanlar hiç bir oymak mıntakasına duhulüne müsade olunmayacak bu gibileri her hangi bir oymak dahilinde görülürse hayyen ve meyten elde etmek için bütün oymak halkı çalışacak cıvar oymaklar yardım edecektir. Bu gibi şakilerle dahalet edenlerden görüşen ve yardım eden duyulursa bu adamlar derhal mıntaka kumandanlığına gönderilecektir.

11 — Herhangi bir vukuat olursa olsun oymak kır ağaları derhal bir atlı ile vukuatı ve aldığı, alacağı tetbiri mıntaka kumandanına bildirecektir.

12 — Oymaklara bulundukları köyün ismine nisbetle birden itibaren numara ita edilerek isim verilecek (Meselâ : 1 inci kasaba oymağı gibi) Oymak kır ağalarının ellerinde mevcut defterleri bulunacak ve içtima mahallerinde köy kır ağaları tarafından yoklama ve muâyeneler bu deftere nazaran icra edilecektir.

13 — Bu talimatın her oymağa dört nushası verilecek ve oymak kır ağaları oymak ağaları köy kır ağaları ve köy ağalarının ellerinde bulunacaktır ve bütün ahaliye talimat maddelerini ilân ve izah edeceklerdir.

14 — Lüzum gördüğü anda bizzat mıntaka kumandanı askerle takibata çıkacaktır.

15 — Tatbikat noktai nazarından icabettiği takdirde talimatta tadilât ciheti nazarı dikkate alınacaktır.

16 — Oymak ve kır ağalarından vazife ve hizmetlerinde fevkalâde yararlıklar görülenlerin nişan ve sair mukâfatla taltiflerine delâlet edecektir.

17 — Her oymakta hükûmete dehalet etmiş ashabı vukuâtın isimlerini Oymak kır ağaları mıntaka kumandanlığına verecektir.

18 — İşbu talimat ahkâmı teşkilâtı itmam edilmiş yoklama ve muâyeneleri mıntaka kumandanının nazareti tahtinde icra edilmiş oymak kır ağaları tarafından haman tatbika başlanacaktır.

(sonn var)

19 Mayıs Gecesi

Cudi Sezener

Bir bahar akşamıydı .... Güneş yorgun ve renksiz ..... güller mağmum; Bülbüller susmuş ; tabiatın benzi sarı . Her taraf derin bir sükûnete boğulmuş gibi : Hasta ; sessiz ......

Ne çağlayanlarında bir ahenk ; ne gecelerinde bir yıldız olan bu yerin ; bu bitkin tabiatın soluk çehresinde ; ne bir kuş cıvıltısının akisleri ; ne de rüzgâr sesleri ... uykuda imiş gibi herşey bir yokluk içinde ....

Yamacında kavalının son sesini dinlediğim çobanın bir pınar başında çaldığı acı bir ıslığın kulaklarımdaki izleri gayıp olmak üzere ....

Karanlık etrafımda . Ben karanlığa yuvarlanmış gibi bu sesizliği dinliyorum :

Semalar ağlamak ; gökler çatırdamak gürlemek ve boşanmak ihtiyacında .. her şey bu sükünetten ürkmüş gibi yatağına gömülmüş . Sızan kirli bir ışık damlası bile yok ...

Koyulaşıp sertleşen bu karanlıkta iç sıkıntılarımla karışık korku , sanki kâinatı kamçılayacak gibi göklerin derinliklerinde isyan edercesine humurdanmaya başlayan gayri mer'i bir halet ... hislerimi tırmalıyor ; beni muttasıl ürpertiyordu .....

Ah ..... Boğuluyor gibiyim . Her tarafta yırtılması muhal kat kat boğucu bir izdirap tabakası . Ve bunun içerisinde bir yokluk. Bir nihayetsizlik ... bir nefes darlığı ... ağaçlar ; otlar , bütün kâinat bir cendere içine sıkışmış gibi baygın .... çarpan bütün kalpler tıkanmış ; acı bir kâbus ....

Alnıma kalın bir yağmur damlasının düştüğünü hissettiğim bu baygınlık içinde ne kadar kaldım bilmiyorum .....

Birden bu kesif karanlığı yırtan ve semaların derinliklerinde akıp geçen bir nur .... öyle bir nur ki bir an için bütün bu kâbusa , bu sükûnete kamaştırıcı , sessiz bir renk ilâve eden tatlı bir nur .... Tabiat gibi benimde gözlerim ona takıldı. Ne güzel bir ışık . Ne tâtlı bir andı o ..... Halâ o nurun rengine hasret çekerim ....

Biraz sonra ... ufuklardan derin derin başlayan gök gürültüleri şimşekler , gittikçe hızını alan kamçı gibi bir rüügâr , daha sonra kasırgalar , tayfunlar , fırtınalar , zelzeleler , boralarla karışık deniz haykırışları .... gökler bir ilâhî kıyamet kopuşu ve bir nuh günü gibi tufan boşanıyor ..... yıldırımlar dolu bu devir bilmem ne kadar devam etti . Kâinat sanki Allaha isyan ediyor gibi ayaklanmış,

semaların derinliklerine doğru yükselmeye başlamıştı ...... bir hercumerçten sonra her şey dindi.......

Şimdi tabiat öyle harap öyle bitap ki. Fecir bile derin uykudan uyanır gibi yorgun .... mahmur ......

Bu baskın gece duruldu .. Tan yeri ağarmaya , bülbüller neğematı şiriyelerini , kuşlar saadet cıviltılarını çağlayanlar yorgun bir musikiyi ve bütün etraf zendeliğini terennüm etmiye başlamıştı ..... şimdi güneş yükseliyor . Öyle tatlı bir eda ile yükseliş ki : daha evvel dünyayı delip geçen o ilâhi nura batırılmış ondan ışık ve tatlılık almış bir renkle ......

İşte halâ ozamandanberi içimde yanan bir şey var : hasreti olmıyan dünyada tek insan bulmak mümkün müdür ?.. fakat benim tahassurum bunlardan ayrı . Ne ağyar . Ne bir diyar ne de yar .... yegâne susanık özleyişim o sıkıntılı geceninde baskın kâbusü içerisinde o nurun birden arşa kadar yükselip tatlı ve can alıcı rengi ile geçişidir . O geçiş benim gibi 17 milyonu kendine bağladı ... öyle bir şey ki bu ; bunca ulema bunca üdebayı beşer güneşin göz bebeğinde gölgeler yaratan ışığı karşısında yazıları soluk ve renksiz , tahassusatı şiriyeleri zaif ve sönük kalıyor ... onu semaların kubbelerile boy ölçüşemiyen şu kâinatın en yüce ve nihayetsiz katına çıkarmakta beşeri kudret kâfi gelmiyor ... onu tavsif ve tasvir edecek henuz ne bir deryayı ilim ne de bir ibda imkânı var .. O bütün kudretlerin haricinde öyle bir mucizei ilâhiye kadiridirki onu yaratan ve yaşatan bile vasfına hayıandır.

Ey . ucsuz semalara , arşa kadar yükselmekte hudutsuz olan kuvvet .... semaların sonsuzlukları bu alem ve bu mükevvenatın ancak senin için malüm bir ucu bir kubbesi vardır ,

Fakat şu muhakkak ki bu kubbeler senin eşsiz mucizelerine yine dar gelir.

Tabiata sığmayan kudretinden gökler çatırdayıp çökmiye mahkümdür bir gün ...

Kubbelerinde akisleri birer kasırga yaratan sesin ; hüzeymatı birer bahar ılıklığı ile saadet veren nurun bunları deler .. yükselir , öyle bir nihayetsiz yükseliş ki yedi kat göklere tunçtan kubbe yaratır .

Bunlar yin senin kudretinin karşısında senin kadar derin senin kadar kadir bir kuvvete sahip değillerdir . Bütün ilâhi kuvvetler diye tanıdığımız , insanlığın meçhulü olan kudretler gibi sende alemi beşerin henuz halledemediği yaratıcı bir kudretisin .

Ey ... yuce kuvvet ... bu alem senin Kâbına erişemez . Çünkü o nur o menba erişilmesi bilinmez nihayetsizliklerdedir.

ATA . Seni anlatacak kudret hangisi acaba ....

Çarşamba Halkevinin
Evimizi Ziyareti

Halkevimizin 16 ikinci kânun 1937 tarihinde yaptığı ziyareti iade maksadile Çarşamba Halkevi (30) kişilik bir kafile ile 1 Mayıs Cumartesi günü kasabamıza gelmiş ve bir akşam kaldıktan sonra avdet etmiştir.

Misafirlerimizin bulunduğu müddetçe kasabamız adeta bir bayram günü yaşamıştır.

Sayın İlçebayımız M. Nedim Aker ile C. H. P. Başkanı İsmail Işın Belediye reisi ve Halkevi Başkanı Zıhni Lokman kaza hududunda Halkevi bandosu ile Ev mensuplarından bir gurup "Sigara„ mevkiinde kafileyi karşılamışlardır buradan hep beraber hareket edilerek doğruca Halkevine gelinmiştir. Halkevinde büyük bir kalabalık tarafından hararetle karşılanan misafirlerimiz biraz istirahati müteakip program mucibi yapılmakta olan Kızılırmak köprüsünü ve Kereste fabrıkasını ve kasabanın görülecek yerlerini gezmişlerdir.

Çarşamba Halkevinin Evimizi ziyaretlerinden bir intiba

Akşam şereflerine Halkevimiz tarafından elli kişilik bir ziyafet verilmiştir. Ziyafet esnasında her iki Halkevi adına karşılıklı sözler söylenmiştir.

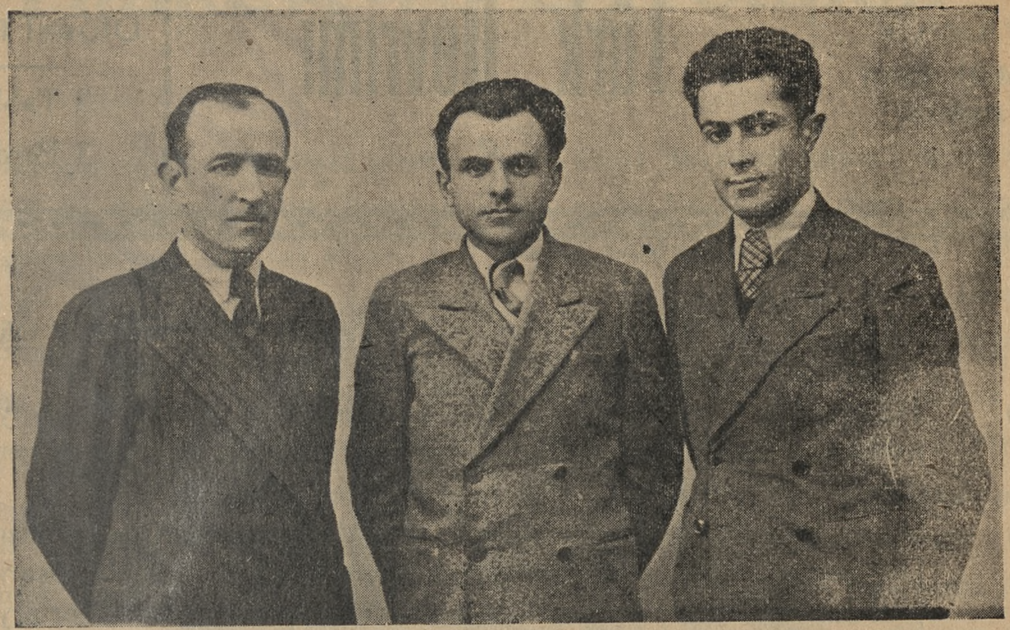
Gece saat 20 de Çarşamba Halkevi gösterit kolu tarafından "Kahraman„ piyesile "Zoraki tabib„ komedisi muvaffakiyetle temsil edilmiş ve büyük takdirler kazanmıştır. Bilhassa Bayan Naşide Gürgöz Bayan Nuriye Kanat ve Bayan Saadet Firuz çok muvaffak olmuşlar ve uzun uzun alkışlanmışlardır. Temsile geç vakit son verilmiştir.

2 Mayıs pazar günü saat 10 da Halkevi tarafından bir çay ziyafeti verilmiş ve iki Halkevi sporcuları arasında bir voleybol maçı yapılmıştır. Misafir sporcular gösterdikleri üstün ve teknik bir oyunla galip gelmişlerdir.

Maçtan sonra yemeği müteakip Halkevinde biraz istirahat eden konuklarımız büyük tezahurat arasında Samsuna hareket etmişler ve gelişlerinde olduğu gibi gidişlerindede hararetli bir surette uğurlanmışlardır.

Henuz pek yeni olan Çarşamba Halkevinin kısa bir zamanda gösterdiği varlıktan dolayı kendilerini tebrik ve başarılarının artmasını temenni ederiz.

Evimizin Yayın Komitesi

B. Edis — İ. Çörüş — H. Çakın

YAZAN
Vehbi Cem
Aşkun

Türk Devrimi

— 8 —

Ulusal Piyes

3 Tablo
3 Perde

Ayşe — Haltetmiş onu diyenler. Niçin dini, diyaneti kaldırsın. O müslüman evlâdı değil mi ?.

Zeynep — Hacanım da sizin gibi diyor. Ve bize, inşallâh çocuklar pek yakında memleketi hem içerdeki, kızıl baykuşlardan, hem de dışardaki sayısız düşmanların zulmundan kurtulmuş göreceksiniz...

Turgut — Siz söylenenlere bakmayan. Şimdi dini, diyaneti düşünecek zaman değil. Her şeyden evel vatanı kurtarmak lâzım. Her şey onunla yaşar. Vatan gitti mi, dinde, gider, şeref de gider, namusta insanlık da, her şey söner.

Ayşe — Çok doğru çocuğum. İşin başı Vatan..

Hatice — Ona da çalışıyoruz.

Ayşe — Kızım bu savaş, cebhede erkeğin, geride bizim çalşmamızla kazanılacak

Turgut — Ona şüphemi var. Ben bile gönüllü gitmek istedim de mektep müdürü olmaz, küçüksün dedi. Ne yaptımsa kabul ettiremedim. Yoksa doğru İzmire, babamın kıtasına yetişecektim.

Hatice — Ne iyi, baba, oğul düşmanlarla vuruşurdunuz.

Turgut — İyiydi amma, olmadı. Küçüklüğümüz başımıza belâ.

Zeynep — Paşa çok yamanmış.

Turgut — Yamanda sözmü.

Hatice — Öyle ise çocuklar, muhakkak kazanırız. Herkes memnun, sevinmiyen yokki..

Ayşe — Ne yapacaksınız yavrularım, bu paşayı da bize allah gönderdi. Yoksa halimiz yamandı. Allah güç, kuvvet versin. çok sürmez her şey düzelir.

Hatice — Yaşasın paşa, tanrı dünya durdukça ömür versin.

Turgut — Elbette yaşıyacak, kahrolsun padışah.. Yaşasın paşa...

Ayşe — Amin.. Amin...

— Perde iner —

(Sonu var)

Halkevi ve Öğretmen

İ. O.

Büyük Başbuğun ve onun altı büyük prensipinin mihrakı olan Cumhuriyet Halk Partisinin ideallerini gerçekleştirmek gibi çok şümullü ve çok değerli bir yükümü omuzlarına almış bulunan Halkevleri durmıyan ve yorulmıyan elemanlarının hızile her gün bir kat daha hız alıyor. Halkevlerine hız veren bu elemanlar arasında öğretmenleri başta saymak kadar tabibi ne olabilir ki... Kültür ocaklarına çok sıkı ve çok samimi bir ilgi ile bağlanmış bulunan irfan ve medeniyet hayatının bu feragatli mümessilleri gece ve gündüze tesadüf eden boş vakitlerini Halkevlerinin sıcak sinesinde geçirmek arzusundan başka bir şey düşünmezler...

İlçemiz İlkokul Öğretmenleri

Güzel Baframızın gayretli öğretmenleri de bu yolda kendilerine düşen vazifeyi canla başla başarmaktadırlar. Halkevimizin tabii üyeleri bulunan öğretmenlerimiz Temsil, Dil ve Kitapsaray — Yayın şubelerindeki çalışmaları ile elle tutulacak derecede bariz ve mücessem eserler meydana getirmiş olmakla övünebilirler.

Sayın öğretmen, çok değerli çalışmaları ile bu memlekette çok büyük işler başaracağına inandığın Halkevine bütün gayret ve mevcudiyetinle sarılmakta devam et ki umduğuna vaktinden evvel ve hiç olmazsa vaktinde kavuşasın...

İdeal bize doğru gelmez, biz ona doğru koşmaya mecburuz.

19 Mayıs

Bayramı şehrimizde büyük tezahuratla kutlulandı.

Ortaokul talebesinin yaptığı idman hareketleri çok takdir edildi.

Bayramın bütün safahatını « BAFRASESİ » arkadaşımız mükemmel bir surette tesbit ve neşrettiğinden [Buna ancak Parti Başkanının söylevini ilâve ederek] aynen dercediyoruz .

19 Mayıs gençlik ve spor bayramı her tarafta olduğu gibi şehrimizde de çoşkun tezahüratla kutlulanmıştır . Şenlikleri gazetemiz namına adım adım takip eden bir arkadaşımızın intibalarını aşağıya yazıyoruz :

19 Mayıs 1937 Çarşamba . Havanın yağmurlu olmasına rağmen öğleden sonra Cumhuriyet meydanını dolduran Halkın arasındayiz . Mekteplilerin düzgün kiyafetleriyle yer almalarını müteakip İlçebay , Askerlik şubesi , Belediye ve Parti başkanları ve bilumum memurin kendilerine ayrılan yerlerde ahzi mevki ettiler . Evvelâ İlçebay kürsüye gelerek bir iki sözle töreni açtı . Hürmet ve tazimle dinlenen İstiklâl marşından sonra Parti başkanı İ. Işın kürsüde göründü . Parti başkanı gür sesiyle sık sık alkışlanan şu söylevi verdi :

[Yurtdaşlar !

19 Mayıs spor ve gençlik bayramı , 19 mayıs Atatürk günü , 19 mayıs büyük öncünün Türk gençliğine emanet ettiği büyük gün .

Arkadaşlar ,

Bu günün içinde bütün bir devri görüyorum. Karanlıklar delen iki şimşekli göz yine bu günün sabahında içinde taşıdığı en büyük sevgisi yurd aşkı ile kendini bildiğinden beri egemenliğini bir taç gibi başında taşıyan TÜRK ULUSUNUN bakir sahillerine dalmış bu günü düşünüyordu .

Mabedine kavuşan bir mumin gibi , sevgilisine kavuşan bir aşık gibi Samsundan Anadolu topraklarına kavuşan bu adam , ebediliğin sırrına ermiş bu bahtiyar ; senin , benim , yüce Türk ulusunun Atası Kemal Atatürk'tü .

Milyonlarca duşman süngüsünün boyun eğdiremediği içinde boralar saklı , dünden bu günü gören bu kahrıman ahlâksızlık , hiyanet , hareketsizlikten kaçıyordu . Biz onu çok evvelden tanıyorduk . O Tırabulustaki binbaşı Mustafa Kemaldı. Anafartalar kahrımanı Mustafa Kemaldi, o Yıldırım orduları kumandanı Mustafa Kemaldi. Yurdun her tehlikeli anında bir peygamber gibi yetişen bu biricik başbuğ 19 Mayıs 1919 da Samsuna ayak bastı . Bu telaki çok (ödenli) oldu . Başla vucudun birleşişi cihanda kasırkalar yarattı .

Ey bu günün 17 milyon genci ,

Büyük kurtarıcı 19 Mayısı sana emanet ediyor . Bununla kendini sana örnek ediyor . Sana yakıştırdığı hareket ve cevvaliyeti işaret ediyor . Bunun kıymetini bildiğini gözlerindeki mağrur sevinçten okuyorum. Haklısın senin için bundan daha değerli armağan olamaz . Bayramınız kutlu olsun .]

Bundan sonra Orta ve İlkokullar talebesi tarafından manzumeler söylendi .

Bilhassa Ortaokuldan bir talebenin söylediği manzume hazırun üzerinde çok iyi tesir bırakmıştır .

Buradaki törene nihayet verildi . Önde Halkevi bandosu olduğu halde Onuncu yıl marşı söylenerek Alaçam caddesinden doğruca Spor meydanına gidilmiş ve yolda iltihak edenlerin de inzimamile spor alanı kesif bir kalabalıkla çevrilmişti . Meydanı dolduran yüzlerce halk kendilerine tahsis olunan yerleri hemen işgal ettiler . Mektepliler de yerlerini aldılar .

Burada bir noktayı esefle kaydedeceğim: İki spor kulübümüzün bu günde yalnız bayraklarile temsil edilmesinden ve spor kıyafetinde bir genç görülmemesinden dolayı çok acı duydum . Ve bu acıyı benim gibi orada bulunanların hepsi de duydu .

Memleketin maddî ve manevî her vakit büyük yardımını gören bu gençler bilmeliydilerki sporculuk yalnız maçlarda bir kaç gol çıkararak alkış toplamak değil , böyle günlerde ve bilhassa kendilerine tahsis edilen böyle bir günün ehemmiyetini , kudsiyetini takdir ederek bu meydanda en küçüğünden en büyüğüne kadar pek büyük bir varlık ve mevcudiyet göstermeleri en başta gelen ödevleridir . Bunu memleket haklı olarak görmek ister . Ankarada Bafranın Samsuna rakip iki çetin kulübü bulunduğunu eşittiğim zaman bu kaza sporcuları hakkında güzel bir intiba beslemiştim . Bu intibaımı bu günkü görgümle ölçemiyorum , âdeta gözlerime inanamadım . Ümit ederimki spor elemanları bu günkü vaziyetten bir ders alarak kulüblerin bu ihmallerine bir daha meydan vermezler .

Her şey yerli yerini bulduktan sonra ihtiram vaziyeti alan mekteblileri İlçebay , yanlarında Askerî komutan , Parti , Belediye ve Halkevi başkanları , Ortaokul , direktörü ve Kültür İşyarı olarak teftiş etmiştir . Teftişi müteakıp herkes ayakta olduğu halde İstiklâl marşı ile bayrak çekme merasimi yapılmış ve sporcular adına bir genç 19 Mayıs gününün tarihçesinden ve sporculuk ve gençlik mefhumundan bahsetmek suretile güzel bir hitabede bulunmuştur . Bundan sonra temiz ve sportmen kıyafetleriyle herkesin heyecan ve gururunu okşayacak bir tarzda Ortaokulun kız talebeleri sahanın ortasına muntazam yürüyüşle geldiler ve öğretmenleri Hüsnü Barkının kumandası altında idman harekâtı yaptılar . Bunları erkek talebeler takip etti . Gerek kızlarımızın ve gerekse erkek talebelerin bu harekâtta gösterdikleri intizam ve birlik hakikaten o kadar canlı idiki bunları görüpte heyecana kapılmamak , gurur duymamak mümkün değildi . Talebelerimiz çok takdir edildi ve çok alkışlandılar . İşte bu gün memleketin her tarafında yapılan bu bayrama Bafra mekteplileride bu suretle iştirak etmiş ve kendi varlıklarını göstermiş oldular . Bundan sonra bir resmi geçit yapıldı

Kara Bahtim..

Koşma : V. CEM AŞKUN

Gençlik ki her şeyden üstündü , öndü .
Yazık ki o da bir hayale döndü ,
Her umut içimde filizken söndü ,
Şimdi sen durmadan es kara bahtım .

Her neye verdimse gönlümü yandım ,
Nasiybim elemmiş artık inandım ,
Beyhude sevindim , boşa aldandım ,
İstersen sesini kes kara bahtım ,

Bah ımın yıllara işlenen derdi .
Her güne başka bir renk , acı verdi ,
Sanma ki sevindi , kıvanca erdi ,
Yok artık bir sözüm pes kara bahtım ...

« 17 - 1 - 934 : İstanbul »

ve merasime nihayet verildi .

Gece Ortaokul talebesi tarafından yapılan müsamereyi görmeye gittik . Salon vaktından evvel hınca hınç dolmuş , oturacak ve hatta ayakta duracak tek bir yer kalmamıştı . Bütün analar , babalar yavrularının yapacağı müsamereyi görmeye koşmuslardı . Okulun direktörü İ. Oğuz her tarafa koşuyor , intizamı muhafazaya çalışıyor ve davetlilerini ağırlıyordu . Perde tam vaktında açıldı . Kız ve erkek talebenin hep bir ağızdan söyledikleri İstiklâl marşiyle müsamere başladı . Gösterilen tablo hakikaten çok güzeldi . Bir talebe tarafından okunan ve ATATÜRKün Samsuna gelişindeki manayı , azim ve maksadı canlandıran merhum Celal Sahirin (O geliyor) manzumesile diğer bir talebe tarafından okunan (Kahraman) manzumesi çocuklarımızın kabiliyet ve istidadını bariz bir şekilde ifade ediyordu . Bunu müteakıp oynanan İffet Halimin mi li (Bu rla) piyesi de de çok büyük muvaffakiyet gösterildi . Bilhassa (Burla) rolünü yapan Bayan Şadiye Akca bir Türk kadınının , hayatın her sahasında olduğu gibi temsil sahasındaki muvaffakiyette de Türk erkeğinden farksız olduğunun canlı bir misali idi . Bundan sonra oynanan Reşat Nurinin (Baburşahın seccadesi) komedisinde ve diğer millî oyunlarda kız ve erkek talebelerin gösterdikleri muvaffakiyet takdire layık birer varlıktı .

Ben bunların hepisini seyrettikten sonra oradan göz yaşlarile ayrıldım . Ve gazetem hesabına bu mektebin çalışkan direktörünü ve öğretmenlerini ve her hususta muvaffakiyet gösteren talebesini ve onlara zahir olan başları tebrik ve takdis ettim .

C. B.

M E L E K

HALK ROMANI : 15 Yazan : F. Yekta Çubukcuoğlu

Koç oğlu müdahale etmek istemedi. Bununla beraber giresunden gelecek eşyaları emniyetli birisi ile getirtmek lazımdı. Kendisi de ihtiyar halilegidemiyordu. Nihayet o işinde bir kolayı bulundu. Ve halloldu.

Hadinin giresuna gitmek meselesinde alâkalı bir nokta daha vardır ki o cihet bülent hanımdan başka kimsenin nazarı dikkatini celbetmedi.

Hadinin gitmesine bülent hanımla beraber zeynepde taraftar değildi.

Abla ağabeyisi gelinceye kadar onu bir yere bırakma diyordu.

Sebeb ne idi. Bu fikrini bülent hanımın fikrine yardım etmek içinmi söyliyordu. yoksa başka bir sebebmi vardı. ne gibi bir sebep olabilirdi. Yoksa bu iki genç gönül arasında!...

Bu düşünce bülent hanımın fikrini işgal etmeye başlamıştı. Kimseye sezdirmeden vaziyeti tetkik etmek istedi. zeynebin tabii halinde görülen değişiklikler şüphesini teyit eder mahiyette idi. Fakat bir taraflı evet şarkın bu güzel kızı hadiyi seviyordu. Daha iki sene evvel hasta bir halda evlerine gelen bu delikanlıyı görünce kalbinde ona karşı bir zaaf hissetmişti. Fakat bunu ne hadi ve nede evdekilerden birisi hissetmemişti. Giresun meselesi çıkınca zeynep dayanamamış ve Hadinin gözünün önünden ayrılmaması için babasına ayrıca ricada bulunmuştu. Dikkate değer bir cihette iki senedenberi devam eden bu halin Hadi hiçte farkında olmamış, daha doğrusu bu güzel kıza kalbinde bir yer verememişti. Çünkü oda seviyordu. Kalbinin bütün varlığını ona vermişti. Bu iki sevginin bu kadar uzun zamanda bir defa dahi karşılaşmaması hayret edilecek bir hal değilmi idi.

Hayır.. çünkü Hadinin sevdiği Zeynep değilde o koç oğlunun yakın akrabasından Cemal beyin kızı melek hanımı seviyordu.

Melek hakikaten bir melekti. Zeynebin dillere destan olan güzelliğini gölgede bırakacak bir endama malikti. Henüz on sekizinde olan Melek memleket gençleri içinde bir afet olmağa başlamıştı.

Cemal bey biricik kızı için pek büyük bir ümit besliyor, ona mes'ut bir istikbal temin için hiç bir şeyden çekinmiyordu.

Arkası var

HABERLER

Konferans

Samsun Kültür Direktörü Bay Hamdi Hızal 11 Mayıs Çarşamba günü akşamı kızılırmak ilkokulu müsamere salonuda (Ailede Çocuk terbiyesi) mevzulu istifadeli bir konferans vermiştir.

Okulların teftişi

Kültür direktörü Bay H. Hızal merkez okullarını ve köy okullarından bazılarını teftiş etmiştir.

Ortaokulda

Ortaokulu muhtelif bakımdan inceliyen Kültür Direktörü okulun bugünkü durumundan memnuniyet beyan etmiş, gelecek ders yılı için asıl öğretmenler tayini hususunda kuvvetli vaidlerde bulunmuştur.

İlkokullarda

Kültür Direktörü Merkez, Kızılırmak, Gazi ve İsmet inönü okullarının terbiye ve tedris vaziyetlerini, idare işlerini incelemişlerdir.

Okulların bina, vesait vesair ihtiyaçlarını tesbit ederek randımanın artması için öğretmenlere direktifler vermiştir.

Alaçam ve Köylerde

Alaçamda yeni yapılan okul kurağını ve Okulun genel durumunu inceliyen Kültür Direktörü Vaziyetten memnun olmuşlardır.

Alaçama giderken Bazı köy okullarına uğrıyarak Gümenüse gitmişler, teftişler sonunda köylüye bazı tavsiyelerde bulunmuşlardır.

İlçebayl ziyaret

Kültür Direktörü İlçebayı ziyaret ederek kazanın Kültür durumu hakkında görüşmüşler, alınacak tedbirleri kararlaştırmışlardır.

Okullarda Sınav

Alaçam merkez Okulu ile Bütüu köy okulları 22 Mayısta tedrisata son vererek Sınavlarını yapmışlardır.

Dededağı, Martikale, Sulaş, Gazibeyli, Tasköy Okullarının Sınavında Kültür İşyarı Bedri Edis'te bulunmuştur.

Bafra Merkez Okulları İlktahsili bitirme sınvlarına bu gün başlıyacaktır. Bu sınavlar on gün sürecektir.

Hava şehitleri ihtifali

Memleketin her tarafında olduğu gibi şehrimizdede 15 mayıs Cumartesi günü hava şehitlerimiz için Cumhuriyet alanında saat 13 de büyük bir ihtifal yapılmıştır. İhtifali Askerlik şubesi reisi yarbay Rüştü Oktar açmış ve aziz şehitlerimizin ruhunu taziz için bir dakika sükût edilmiştir. Bu esnada alandaki ve müessesattaki bayraklar yarıya indirilmiş ve sükûtü müteâkıp jandarma kıtası tarafından havaya üç el silâh atılmıştır. Ordu hava kurumu ve halk adına ayrı ayrı nutuklar söylenmiş ve Orta ve ilk okullar talebesi tarafından manzumeler okunmuştur.

Bandonun çaldığı matem havasından sonra jandarma mektep talebelerinin resmi geçidiyle ihtifale son verilmiştir.

İŞEVİ: BAFRA HALKEVİ
Mes'ul ve yayın direktörü: Niyazi Doğu

Basıldığı yer: Vatan Basımevi—Bafra

SAYI: 26 HAZİRAN: 1937

ALTIN YAPRAK

BAFRA HALKEVİNİN AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Kitapsaray ve Yayın şubesi
Tarafından çıkarılır.